

Underverken

Arne Dahl

Underverken

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Av Arne Dahl har tidigare utgivits

Ont blod 1998
Misterioso 1999
Upp till toppen av berget 2000
Europa Blues 2001
De största vatten 2002
En midsommarnattsdröm 2003
Dödsmässa 2004
Mörkertal 2005
Efterskalv 2006
Himmelsöga 2007
Elva 2008
Viskleken 2011
Hela havet stormar 2012
Blindbock 2013
Sista paret ut 2014
Utmarker 2016
Inland 2017
Mittvatten 2018
Friheten 2020
Islossning 2021
I cirkeln mitt 2023
Skaparen 2024 (med Jonas Moström)

Som Jan Arnald:

Chiosmassakern 1990
Nalkanden 1992
Genrernas tyranni 1995
3 variationer 1996
Klä i ord 1997
Barbarer 2001
Maria och Artur 2006
Intimus 2010

Albert Bonniers Förlag
Box 3159
103 63 Stockholm
www.albertbonniersforlag.se
info@albertbonniers.se

ISBN 978-91-0-080068-0
Copyright © Arne Dahl, 2025
Utgiven enligt avtal med Salomonsson Agency
Omslag: Jörgen Eineus
Första tryckningen
Tryck: ScandBook UAB, EU 2025

Prolog

NÄR HAN VAKNAR INSER han att någon har väntat på att han ska vakna. Men han ser ingen, känner bara en närvaro som ett moln av allt starkare känslor. Det sveper in honom, bakifrån.

Först nu förstår han att han inte kan röra sig.

Han börjar med att försöka vrida på huvudet för att se närvaron förkroppsligas. Det går inte, nacken sitter som i ett skruvstäd. När han inser att hela kroppen sitter fast borde paniken slå till. Det är som om någon har läst hans mardrömmar om att inte kunna röra sig.

Vara fången.

Ändå sker det inte. Inte riktigt. Paniken lyckas inte slå rot inom honom trots att benen sitter fast, armarna, händerna, bålen.

Och han har ingen aning om hur.

Det underliga är att det inte gör särskilt ont. Däremot känns det som om hans händer, framför allt fingrarna, är bedövade, medicinskt bedövade.

Han har inga problem med att andas. Men han är inte ensam om att göra det. Nu är det som om han känner sin banemans andning mot nacken.

Fuktiga, ljudlösa andetag.

Hans liv har bestått av yrkesutövning i samhällets utmarker. Han har ofta föreställt sig hur han ska sluta sina dagar. Så gott

som varje dag har han föreställt sig sin egen död. Och nästan alltid har han kunnat ana vem som i det aktuella scenariot vore hans mest sannolika bödel.

Men inte nu.

Nu står han faktiskt frågande.

Hans ögon är i alla fall fria. De har börjat vänja sig vid halvdunklet och fram tonar en omfångsrik lokal, skräpig, odefinierbar, kanske med industriella rötter. Fuktig gammal papp blandas med ölburkar så gamla att de ser ut att ha rostat och spritflaskor vars etiketter sedan länge har förenats med det som närmast är ett jordgolv, kanyler samsas frimodigt med bibelsidor, gamla kläder ligger hopbuntade och tydligt mögliga, såväl sönderrostade som nyare sprejburkar speglar de graffititags i olika färgskalor och ålder som pryder väggarna likt årsringar i en trädstam.

Men det finns också saker där som *inte* har funnits på samma plats i årtal. Han ser blänkande stålskenor böjda i geometriska former, liksom pyramidformade, han ser flera meter långa rektanglar av hårdpapp staplade på varandra, och han ser någonting längre bort, på de oljekladdiga väggarna.

Det är pappersark som är fästade där, förmodligen med spik. Det som finns på arken skulle kunna definieras som konst. Men det är väldigt dunkelt därborta, han ser inte riktigt.

Ändå känns det förbryllande välbekant.

Det är nog ren inbillning, men han tycker till och med att andetagen, som nu har kommit så nära att hans plågoandes läppar nästan vidrör hans nackhår, känns bekanta.

Andedräkten känns bekant.

Men när den vrider sig runt honom är det bara svart. Ren svärta i stället för ett ansikte. Ett par ögon, inte mer.

Precis innan synfältet fördunklas och allt blir halvgenomskinligt lyckas han urskilja bilderna på väggarna. Till sin förvåning känner han igen dem.

Det är antikens sju underverk.

Plötsligt förstår han allt. Och samtidigt ingenting.

Först sprejas någonting in i hans näsa och världen blir en annan, det luktar bränt hår, flammande, skrattande djävlar famlar över hans alltmer sönderbrända kropp. Så trycks något annat in i hans mun, upp mot överkäkens tänder och blir kvar där.

Det halvgenomskinliga sluts runt hans huvud, på någon decimeters avstånd.

Sedan hörs ett egendomligt sörplande ljud.

Och om allt nu blivit svart hade det varit en lisa.

Dag 1

NÄR DEN NÄRMAST BIBLISKA hagelstormen härjade omgivningarna under natten mot den trettonde september sökte han inte skydd. I stället gav han sig ut. Han vred upp huvudet mot det dunkla himlavalvet och lät ansiktet välkomna de ärtstora hagelkornen. Det var som en hälsning från en annan tid.

Nu ser Lukas Frisell sensommarmorgonens gryningsljus fläta sig in i grenverket som strävar ut över fjärdens blanka yta. Innan han lyfter precisionskikaren sniffar han i luften och tycker, under skuggan av ett ögonblick, att det luktar kastanj. Så fångar kikaren ett flyttfågelsträck långt i fjärran.

Allt är fortfarande naken natur.

Tills flyttfåglarna flyger över en struktur som inte hör hemma i den av människan orörda naturen. Det tar ett tag innan den framträder som en bro, och inte vilken bro som helst. Det är Västerbron, bron som förbinder storstaden Stockholms två största öar, Kungsholmen och Södermalm, och från sin utsiktspunkt på den förra följer Lukas Frisell fågelsträcket över den senares siluett.

Fast först är det Långholmens gröna form som fåglarna tangerar. När de når det egentliga Södermalm noterar Frisell i förbigående att en liten grupp människor har samlats på en karg höjd, trots att klockan inte är mer än sex. Men människor intresserar honom inte så mycket. I stället följer han

fågelsträcket tills det försvinner ut över det lilla innanhavet en bit österut.

Snart kan han inte längre ligga där ostörd vid vattenbrynet, han känner redan misstroga blickar från de tidiga stads-vandrarna på Norr Mälarstrands promenadstråk några meter bakom hans rygg.

Lukas Frisell borde kanske vid det här laget ha haft råd att flytta ifrån polislägenheten vid polishuset, men när han fick sin första löning på mer än åtta år investerade han den omedelbart i en avancerad kikare. Det är som om han fortfarande inte riktigt har vant sig vid tanken på pengar som alltings mått.

Han kommer från en annan tid.

En annan värld.

Det är ändå hans lediga dag, han beslutar sig för att ignorera blickarna och få syn på några sista flyttfåglar.

Trastar, finkar, änder och rovfåglar flyttar i september. Det förra sträcket han följde bestod av änder, den här gången hoppas han på några rejäla rovfåglar på väg mot Västafrika. I bästa fall fiskgjusar. Eller åtminstone någon lite mer udda fågelart, som blåhakar eller törnskator.

Kikaren fixerar de alltjämt ljusnande skyarna ovanför Västerbron. Ingenting ännu så länge.

Men så svartfläckas himlavalvet, punkt efter punkt tonar fram ur intet. Strax ovanför bron lyckas Frisell identifiera punkterna som taltrastar, och när de har svept förbi Långholmen hejdar han ändå kikaren vid människoklungan uppe på höjden ovanför Söder Mälarstrand. Den har blivit större.

Folk stirrar på någonting. Nu ser han att det är uppe på Skinnarviksbergets karga klippytor som det utspelar sig. Det som tilldrar sig folks uppmärksamhet är svårt att urskilja, men det är så vitt att det nästan lyser av sig självt.

Frisell zoomar in objektet som de skockas runt.

Han justerar precisionskikarens fokus, och steg för steg lämnar föremålet sin suddighet bakom sig. Sakta men säkert

framtonar en skulptur som inte har funnits där tidigare.

Den är kritvit och elaborerat utformad, och den tycks föreställa en urgammal grekisk gud sittande på en mäktig tron.

Det är svårt att avgöra om gudomen välsignar eller fördömer den motvilligt vaknande staden.

3

SKYMNINGEN FALLER SNABBT NUMERA. Ankan, alias Annika Stolt, kommer på sig själv med att tycka att det här är årets sorgligaste dagar. Det finns fortfarande spår av sommar i luften, men svärtan och kylan lurar runt hörnet. Retsamt kikar de fram ibland, som för att klargöra att ingenting har ändrats. Även i år kommer de att slå sina obarmhärtiga klor i den arma nordiska befolkningen och behålla greppet i ett halvår.

Vemodsrysningen ger plats för en mer konkret sorg över hennes försvunne kollega Anton Lindberg. För fyra månader sedan gick han upp i rök. Han hade utmanat ett kriminellt nätverk, Hjulstagänget, och Ankan kan inte släppa tanken på att de har tagit honom. Kidnappat honom eller dödat honom. Frånvaron av spår är en ledtråd i sig. Men det är omöjligt att komma längre. Varför skulle de kidnappa honom? Vilka fördelar skulle de kunna dra av det? Hon blir inte av med sådana funderingar.

Hon har ingen egen bil, men det händer att hon lånar en från jobbet över natten, inte minst om hon ska på dejt en bit utanför stan. Eftersom jobbet är polismakten kan vanan medföra vissa komplikationer. Som till exempel att polisradion ropar till i bilen och får henne att hoppa högt.

Klockan är bortåt åtta på kvällen när hon kör hemåt från en halvmisslyckad dejt i Häggvik. Fast halvmisslyckad ...? Eigent-

ligen inte, en brandman som bjöd på hemlagade isterband och precis den sortens lite robustare sex som hon föredrar. Ändå lades ytterligare poster till den där listan som av någon samtida psykosocial nödvändighet har börjat växa fram hos henne: den skoningslösa kvinnliga kravlistan. Om det inte snarare är så att hon gillar den här friare livsstilen. Hon är rädd för att hon håller på att skapa ett mönster, ett slags beroende. *Safety in numbers?*

Fast varför vara rädd för det? Hon är en stor flicka, en i högsta grad mogen individ, och hon är fri att leva precis det liv hon själv vill. I alla fall i en rimlig demokrati.

Ankans inre peptalk avbryts abrupt av ett vrål inifrån den lånade tjänstebilens djup. Någon jävel har lämnat polisradion på högsta volym. Hon urskiljer ord som biljakt, trafikolycka, vägomledning, Kallhäll.

Kallhäll, tänker hon när hon ser ordet ovanför vägbanan. Hon kastar sig ner i högerfilen på E4:an vid trafikplats Tureberg och kommer efter ett tag upp på E18 vid Barkarby. Viss köbildning har uppstått, och på andra sidan Barkarbystadens stora handelsplats ser hon de första blåljusen genomtränga skymningen. Hon får upp civilbilens uttryckningsljus på sitt eget tak och börjar med sirenerna på sicksacka sig fram genom trafiken.

Framme vid Kallhälls trafikplats har kollegorna fått fram orangeblinkande ljus för vägomledning, medan motorvägen är avstängd och blockerad. En stackars rookie står en aning handfallen mitt på motorvägen och sköter avspärrningen med livet som insats.

Han ser Ankans blinkljus och släpper förbi henne. Hon minns plötsligt sin egen skakiga rookie-tid och vinkar en medlidsam hälsning till honom. Att hans ansikte lyser oväntat vitt i skymningen får henne att stålsätta sig.

Det som möter henne på den avspärrade vägsträckan är värt all tänkbar stålsättning.

Det är helt enkelt ett blodbad.

Hon har sett många trafikolyckor, det är inget man bara kommer över. Men det här är något annat. En uniformerad polisman vadar runt i veritabla sjöar av blod.

Ankan kliver ur bilen och går fram till det första olycksfordonet. Det är en E-klass-Mercedes av senaste årsmodell, och någonstans därunder har den rejält krockade lyxbilen förmodligen varit obsidiansvart. Nu är den röd i olika nyanser. Tröga droppar segar sig nerför den sargade bilkroppen mot den rödglittrande vägbanan.

Den överväldigande lukten av sött järn får det att vända sig i magen på henne.

Det finns inga människor i bilen, men den här mängden blod måste ha tömts från ett tiotal kroppar. Obemärkt vandrar hon vidare mot nästa bil. Det är en skåpbil, och bakre delen är krossad – och även den är fullkomligt dränkt i blod.

Det är en grotesk och orealistisk syn i skymningen. Som en psykedelisk skräckfilm.

Det finns en logga på sidan av skåpbilen. Ankan får fram en pappersnädduk, torkar fram texten ur blodet och avtäcker ordet »Blodtransport«.

– Ja, säger en mansröst bakom henne. Att krocka med en blodtransportbil ger speciella följder.

Rösten känns bekant. Hon vänder sig om. I den avstängda vägsträckans vänsterfil står en ambulans med aktivt uttryckningsljus och en civil polisbil med avstängt dito. Hon urskiljer ett par blåblinkande gestalter inne i polis bilen innan hon står öga mot öga med en man från sitt nära förflutna.

– Rahim? utbrister hon.

Polisinspektör Rahim Abdulhamid nickar sakta. Hans ansikte ser avdomnat ut, inte alls som hon minns det från ett par ljumma försommarnätter för knappt fyra månader sedan, hans spänstiga kropp som en hugsvalelse under pågående terrorbombning i landet.

Han pekar på skåpbilen och säger:

– Det fanns hundratals liter blod inne i den. Föraren var täckt av blod men klarade sig utan allvarliga skador.

– Och det var ni som jagade Mercedesen?

– Som sen körde rätt in blodtransporten, nickar Rahim och tar ny sats:

– Jag jobbar på knarket numera. Vi hade span på ett par gossar nere i Järva. De tog sig ut via garagets bakdörr. Vi fick hugg på dem och drev ut dem på motorvägen. De kör jävligt illa, de där krabaterna, särskilt med droger av den typen i kroppen. En av dem är illa däran och åkte med en tidigare ambulans – han klarar sig knappast – och där rullar vår andra slagna hjälte iväg för vård för dina och mina, inte hans, surt förvärvade skattepengar.

Medan deras blickar följer ambulansen bort mot nästa avspärrning stiger två personer ur civilbilen, en brunhårig man med sned näsa och en dåligt blonderad kvinna, båda i fyrtioårsåldern, båda en aning tärda av tidens tand och yrkets avigsidor.

– Det här är Rainer och Maria, säger Rahim. De är ett rutinerat par som kallas Rilke, jag har ingen aning om varför. Tillsammans är vi en liten specialenhet på knarket. Och det här är Ankan från Nova-gruppen.

Rainer och Maria gör varsin min som antyder respekt. Den finns tydligt kvar i leden efter fallet som satte gruppen på kartan, i alla fall internt.

Ankan hälsar kort och vänder sig tillbaka till Rahim:

– Vad menade du med »droger av den här typen«?

Rahim utbyter en snabb blick med Rilke och får en nick till bekräftelse.

– Häng med här, säger han och styr stegen mot Mercedesen.

Han drar på sig plasthandskar och öppnar den faktiskt nästan intakta bagageluckan. Handskarna fastnar i det levrande blodet och släpper med ett smaskande ljud.

Ankan tittar ner på en stor kartong fylld med nässprej, säkert flera hundra små omärkta flaskor.

– Nybörjarsättet att ta fentanyl, förklarar Rahim. Genvägen in i ett kort men explosivt missbruk.

– Fentanyl? säger Ankan.

– Du vet vad det är. Det har förekommit i Sverige i perioder sedan sent nittital, men i jämförelse med andra länder, framför allt USA, har vi varit förskonade. De har en riktigt förödande fentanylvåg just nu. Men kanske är det dags också här.

– Fentanyl är en väldigt stark opioid, eller hur?

– En syntetisk opioid som är runt femtio gånger starkare än heroin. Egentligen hör den hemma inom vården, där den har funnits som ett av de mest effektiva smärtstillande medlen ända sen slutet av femtioalet. Men efterhand tog fentanyl plats bland de allra tyngsta drogerna ute på gatan. Det råder just nu lite tuffare tag än vanligt i knarkkretsar. Vi hade ett ovanligt otäckt mord häromveckan, tortyr och skit, trots allt inte gängens vanliga MO. Och vi vet ännu inte om det här är riktig fentanyl eller någon av alla fentanylanalogerna. Alltså kemiska varianter som ofta är ännu starkare, och i vissa fall inte ens illegala. Lagstiftningen hinner inte med.

Ankan nickar sakta. Saker kopplar i hennes hjärna.

– Är Hjulstagänget på nåt vis inblandat?

Rahim betraktar henne ett tag. Så säger han:

– Jag har hört talas om ditt korståg mot Hjulstagänget, Ankan. Tror du verkligen att de har Anton Lindberg?

– Svara bara på frågan, säger hon bistrare än avsett.

Rahim skakar kort på huvudet och gör en svepande gest mot Mercedesen.

– De här gossarna tillhör Hjulstagänget.

Ankan blir stående ett tag. Har hon just hittat en ny väg in i gänget? Via fentanyl?

Sedan är det andra tankar som brottar ner de polisiära. Distinkta kroppsminnen.

Hon kastar en blick över axeln mot Rilke-paret. De står och samtalar några meter bort. Alltså böjer hon sig fram mot Rahim Abdulhamid och viskar:

– När slutar du jobba? Vad tror du om ett glas?

Han betraktar henne, och det är första gången hon ser något roat i hans tidigare så urlakade ansikte.

– Det var du som lämnade mig, Ankan, säger han. Och inte så där vansinnigt snyggt heller.

Hon får syn på sig själv utifrån. Det är en ganska nyttig anblick. Hon står stilla, finner inget att säga.

Han tittar ner på sina helröda plasthandskar och säger:

– Låt mig bara tvätta blodet från händerna först.